

(ד) שר האוצר רשאי לקבוע את נוסח התצהיר כאמור בסעיף קטן (א), וכן מסמך אחר שיימסר לגוף הציבורי לפי הוראות אותו סעיף קטן על ידי מי שיקבע השר ובדרך שיקבע.

(ה) בסעיף זה -

"בעל זיקה" - מי שנשלט על ידי תושב ישראל, ואם התושב הוא חבר בני אדם - גם בעל השליטה בו או חבר בני אדם אחר שבשליטת בעל השליטה בו;

"גוף ציבורי" - כאמור בפסקאות (1) ו-(2) להגדרה "גוף ציבורי" שבסעיף 1;

"חוק עובדים זרים" - חוק עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"א-1991³;

"שליטה" - כמשמעותה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968⁴;

"תצהיר בכתב" - כמשמעותו בסימן א' לפרק ב' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971⁵;

(3) בסעיף 3(א), במקום "סעיף 2" יבוא "סעיפים 2 או 2ב".

סילבן שלום
שר האוצר

אריאל שרון
ראש הממשלה

אברהם בורג
יושב ראש הכנסת

משה קצב
נשיא המדינה

³ ס"ח התשנ"א, עמ' 112.

⁴ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

חוק שכר מינימום (תיקון מס' 3), התשס"ב-2002*

1. בחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987¹ (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 1, אחרי ההגדרה "השר" יבוא:

"חוק ההתיישנות" - חוק ההתיישנות, התשי"ח-1958²;

"חוק הגנת השכר" - חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958³;

"חוק העונשין" - חוק העונשין, התשל"ז-1977⁴;

¹ נחקל בכנסת ביום 1 באב התשס"ב (15 ביולי 2002); הצעת החוק ודברי הסבר מורסמו בהצעות חוק 3109, מיום ב' בסיון התשס"ב (13 במאי 2002), עמ' 469.

² ס"ח התשמ"ז, עמ' 68; התשנ"ז, עמ' 128.

³ ס"ח התשי"ח, עמ' 112.

⁴ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

"חוק סדר הדין הפלילי" - חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982;⁵
 "חוק שעות עבודה ומנוחה" - חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951;⁶
 "מעסיק בפועל" ו"קבלן כוח אדם" - כהגדרתם בסעיף 1 לחוק העסקת עובדים על ידי
 קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996;⁷
 "פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)" - פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר
 וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969;⁸

2. בחוק העיקרי אחרי סעיף 6 יבוא: הוספת סעיפים 6א ו-6ב

6א. (א) זכות עובד של קבלן כוח אדם לתשלום שכר מינימום כאמור בסעיף 2, תחול גם כלפי המעסיק בפועל אם התקיים אחד מאלה: "זכות לשכר מינימום כלפי מעסיק בפועל"

(1) העובד דרש בכתב מקבלן כוח האדם את תשלום שכר המינימום, מסר למעסיק בפועל הודעה בכתב ולפיה מסר את הרישה האמורה, ושכר המינימום לא שולם על ידי קבלן כוח האדם עד תום 21 ימים ממועד מסירת ההודעה; דרישה והודעה כאמור יכול שיימסרו גם על ידי ארגון עובדים כאמור בסעיף 7 או, אם העובד הסכים לכך, על ידי ארגון העוסק בקידום זכויותיהם של עובדים;

(2) מפקח עבודה מסר למעסיק בפועל הודעה בכתב כי יש לו מידע ולפיו עובד של קבלן כוח אדם המועסק אצלו לא קיבל שכר מינימום, ושכר המינימום לא שולם על ידי קבלן כוח האדם עד תום 21 ימים ממועד מסירת ההודעה;

(3) העובד הגיש תובענה בשל הפרת חוק זה נגד קבלן כוח האדם ונגד המעסיק בפועל, גם אם לא נמסרו קודם לכן הודעה או דרישה בהתאם לפסקה (1) או (2) לפי הענין, ושכר המינימום לא שולם על ידי קבלן כוח האדם עד תום 21 ימים ממועד מסירת התובענה למעסיק בפועל.

(ב) על אף האמור בהגדרה "היום הקובע" שבחוק הגנת השכר יהיה "היום הקובע", לענין תשלום השכר לפי סעיף זה בידי המעסיק בפועל - היום התשיעי שלאחר תום התקופה האמורה בסעיף קטן (א)1, (2) או (3), לפי הענין.

6ב. (א) מעביד יציג במקום העבודה, במקום בולט לעין, מודעה כפי שקבע השר לפי סעיף קטן (ב), ובה מפורטים עיקרי זכויות העובד לפי חוק זה. מודעה

(ב) השר יקבע, לאחר התייעצות עם ארגון עובדים שעם חבריו נמנים רוב העובדים המאורגנים במדינה ועם ארגוני מעבידים שהם לדעת השר, יציגים ונוגעים בדבר, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, את נוסח המודעה ובה גובה שכר המינימום כתוקפו מעת לעת וכן המען ומספר הטלפון של האגף לאכיפת חוקי עבודה במשרד העבודה והרווחה.

⁵ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

⁶ ס"ח התשי"א, עמ' 204.

⁷ ס"ח התשנ"ו, עמ' 201.

⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 1284.

(ג) נוסף על הוראות סעיף קטן (ב) השר רשאי, בדרך האמורה באותו סעיף קטן לקבוע –

(1) את השפות שבהן תוצג המודעה, לגבי כלל המעסיקים או סוגים מהם;

(2) דרכים חלופיות או נוספות להצגת המודעה לגבי סוגי מעבידים;

(3) סוגי מעבידים אשר יהיו פטורים מחובת הצגת המודעה.

(ד) מעביד שאינו מקיים את חובתו לפי סעיפים קטנים (א), (ג) או (2), ואיננו פטור לפי סעיף קטן (ג3), דינו – הקנס האמור בסעיף 61 (א1) לחוק העונשין, וקנס נוסף כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין, לכל שבוע שבו נמשכת העבירה מיום שמפקח עבודה הודיע למעביד בכתב כי הוא אינו מקיים את חובתו לפי סעיף זה; עבירה לפי סעיף זה היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.”

3. אחרי סעיף 7א לחוק העיקרי יבוא:

הוספת
סעיף 27

27. בריון באישום או בתובענה לפי חוק זה נגד מעביד, חוקה היא כי בכל אחר מאלה לא שילם המעביד שכר מינימום, אלא אם כן הוכיח אחרת:

(1) הנאשם או הנתבע לא הציג רישום נוכחות המתייחס לעובד, אם הוא מחויב ברישום הנוכחות של אותו עובד לפי חוק שעות עבודה ומנוחה, משנדרש לכך בידי העובד, מפקח עבודה, או בית משפט;

(2) הנאשם או הנתבע לא נתן לעובד פירוט שכר כאמור בסעיף 24 לחוק הגנת השכר, או לא הציג פנקס שכר כאמור בסעיף 24 לאותו חוק, אם הוא מחויב במסירת פירוט שכר ובניהול פנקס שכר לפי אותו חוק, משנדרש לכך בידי העובד, מפקח עבודה או בית משפט;

(3) הנאשם או הנתבע לא ציין בפירוט השכר שנתן לעובד או בפנקס השכר שניהל לפי סעיף 24 לחוק הגנת השכר, את ערך השכר המשתלם לעובד בעד שעת עבודה; החוקה לפי פסקה זו תחול רק בהתקיים שניים אלה:

(1) המעביד מחויב במתן פירוט שכר או בניהול פנקס שכר לפי חוק הגנת השכר;

(2) על העובד חל חוק שעות עבודה ומנוחה, למעט כאשר העובד מקבל שכר כולל לפי הסכם קיבוצי שאושר בהתאם לסעיף 5 לחוק הגנת השכר.”

4. במקום סעיפים 14 ו-14א לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיפים
14 ו-14א

14. מעביד שלא שילם לעובדו שכר מינימום, דינו – מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א4) לחוק העונשין; עבירה לפי סעיף זה היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.

14א. (א) הועסק עובד בידי קבלן כוח אדם, ולא שולם לו שכר מינימום, דינו של המעסיק בפועל - מאסר שישה חודשים או מחצית הקנס האמור בסעיף 14, ובלבד שהתקיים האמור באחת מהפסקאות (1), (2) או (3) בסעיף 6א(א).

(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מאחריות קבלן כוח אדם לפי סעיף 14.

5. אחרי סעיף 15 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיפים 15 ו-15

15א. (א) לענין חוק ההתיישנות, יראו את היום שבו קבלן כוח אדם הפר את חובתו לשלם את שכר המינימום, כיום שבו נולדה עילת התובענה נגד המעסיק בפועל, לפי סעיף 6א.

"התיישנות אורחית ופלילית - מעסיק בפועל"

(ב) לענין סעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי, יראו את היום שבו קבלן כוח אדם ביצע עבירה לפי סעיף 14, כיום ביצוע העבירה בידי המעסיק בפועל לפי סעיף 14א.

15ב. (א) השר ימנה מבין עובדי משרדו, מפקחים לשם פיקוח על ביצוע הוראות לפי חוק זה (בחוק זה - מפקחי עבודה).

מפקחי עבודה

(ב) לשם מילוי תפקידיו לפי חוק זה רשאי מפקח עבודה -

(1) לדרוש ממעביד, ממעסיק בפועל או מאדם אחר הנוגע בדבר, למסור לו מידע ומסמכים או העתקם, הנוגעים לביצוע הוראות חוק זה;

(2) לדרוש מכל אדם כאמור בפסקה (1) למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המעידה על זהותו ושהוא חייב בהחזקתה על פי כל דין;

(3) להיכנס למקום שיש לו יסוד סביר להניח כי מועסקים בו בני אדם, או שמתנהל בו עסקו של מעביד, לרבות עסקו של קבלן כוח אדם ולערוך בו בדיקה.

(ג) התעורר חשד לביצוע עבירה לפי חוק זה, רשאי מפקח עבודה -

(1) לחקור אדם שלדעתו יש לו מידע הקשור לביצוע העבירה;

(2) לתפוס חפץ, לרבות מסמך הקשור לביצוע העבירה.

(ד) על חקירה לפי סעיף קטן (ג) (1) יחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)⁹, ועל דבר שנתפס לפי סעיף קטן (ג) (2) יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש).

6. אחרי סעיף 15ב לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 15

15ג. (א) המפריע למפקח עבודה במילוי תפקידו לפי חוק זה, דינו - מאסר שישה חודשים.

"הפרעה למפקח עבודה"

⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

(ב) מי שאינו ממלא אחר דרישת מפקח-עבודה לפי סעיף 15 ב, דינו - מאסר שישה חודשים, ונוסף על כך קנס כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין לכל יום שבו נמשכת העבירה אחרי היום שקבע המפקח למילוי הדרישה.

הוספת סעיף 105

7. אחרי סעיף 105 לחוק העיקרי יבוא:

105. (א) בסעיף זה, "רשות ציבורית" - כמשמעותה לפי סעיף 38א(א) לחוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953.¹⁰

"חובת רשות ציבורית"

(ב) רשות ציבורית תכלול בחוזה שייכרת בינה לבין קבלן המבצע עבודה בעבודה או הנותן שירותים לפי הזמנתה (בסעיף זה - קבלן מבצע), סעיף הקובע כי הפרת הוראות חוק זה על ידי הקבלן המבצע לגבי עובד המועסק על ידו לשם ביצוע חוזה כאמור מהווה גם הפרת החוזה.

הוספת סעיף 118א

8. אחרי סעיף 118 לחוק העיקרי יבוא:

118א. לבית הדין לעבודה תהיה סמכות ייחודית לדון בהליך אזרחי בשל הפרת הוראות חוק זה.

"סמכות שיפוט"

תיקון חוק עסקאות גופים ציבוריים - מס' 6

9. בחוק עסקאות גופים ציבוריים (אכיפת ניהול חשבונות ותשלום חובות מס) התשל"ו-1976¹¹ -

(1) בשם החוק, במקום "אכיפת ניהול חשבונות ותשלום חובות מס" יבוא "אכיפת ניהול חשבונות, תשלום חובות מס ושכר מינימום);

(2) אחרי סעיף 2א יבוא:

2א. (א) בסעיף זה -

"תשלום שכר מינימום - תנאי לעסקה עם גוף ציבורי"

"אמצעי שליטה", "החזקה" ו"שליטה" - כמשמעותם בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981¹²;

"בעל זיקה" - כל אחד מאלה:

(1) חבר בני אדם שנשלט על ידי הספק;

(2) אם הספק הוא חבר בני אדם, אחד מאלה:

(א) בעל השליטה בו;

(ב) חבר בני אדם שהרכב בעלי מניותיו או שותפיו, לפי הענין, דומה במהותו להרכב כאמור של הספק, ותחומי פעילותו של חבר בני האדם דומים במהותם לתחומי פעילותו של הספק;

(ג) מי שאחראי מטעם הספק על תשלום שכר העבודה;

(3) אם הספק הוא חבר בני אדם שנשלט שליטה מהותית

- חבר בני אדם אחר, שנשלט שליטה מהותית בידי מי ששולט בספק

¹⁰ ס"ח התשי"ג, עמ' 115.

¹¹ ס"ח התשל"ו, עמ' 280; התשס"ב, עמ' 494.

¹² ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

"גוף ציבורי" - כאמור בפסקאות (1) ו-(2) להגדרה "גוף ציבורי" שבסעיף 1;

"הורשע" - הורשע בפסק דין חלוט, בעבירה לפי חוק שכר מינימום, שנעברה אחרי יום כ"ה בחשון התשס"ג (31 באוקטובר 2002);

"חוק שכר מינימום" - חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987¹³;
"שליטה מהותית" - החזקה של שלושה רבעים או יותר בסוג מסוים של אמצעי שליטה בחבר בני האדם;

"תצהיר בכתב" - כמשמעותו בסימן א' לפרק ב' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁴;

(ב) לא יתקשר גוף ציבורי עם ספק בעסקה למכירת נכס או למתן שירות, לגוף הציבורי, אלא אם כן נוכח מי שמייצג את הגוף הציבורי באותה עסקה, על פי תצהיר בכתב מאת אותו ספק, כי התקיים אחר מאלה:

(1) הספק ובעל זיקה אליו לא הורשעו בעבירה לפי חוק שכר מינימום;

(2) הספק או בעל זיקה אליו הורשע בעבירה אחת לפי חוק שכר מינימום, אך במועד ההתקשרות חלפה שנה אחת לפחות ממועד ההרשעה;

(3) הספק או בעל זיקה אליו הורשע בשתי עבירות או יותר לפי חוק שכר מינימום, אך במועד ההתקשרות חלפו שלוש שנים לפחות ממועד ההרשעה האחרונה.

(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו על התקשרות כאמור בתקנה 3(1) לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993¹⁵.

(ד) שר האוצר רשאי, בהתייעצות עם שר העבודה והרווחה, לקבוע את נוסח התצהיר כאמור בסעיף קטן (כ), ורשאי הוא לקבוע מסמך אחר שיימסר לגוף הציבורי במקום או נוסף על התצהיר.

(3) בסעיף 3(א), במקום "סעיף 2" יבוא "סעיפים 2 או 2ב".

10. תחילתו של חוק זה 90 ימים מיום פרסומו (בחוק זה - יום התחילה), למעט סעיף 6ב לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, שתחילתו בתום שישה חודשים מיום פרסומו.

תחילה

11. (א) בסעיף זה -

הוראות מעבר

"ההסכם" - הסכם למתן שירותי כוח אדם, שנכרת בין קבלן כוח אדם לבין מעסיק בפועל, לפני פרסומו של חוק זה;

"עובד" - עובד של קבלן כוח אדם;

"תקופת המעבר" - תקופת תוקפו של ההסכם או תקופה של שנה מיום התחילה, המוקדם שביניהם.

¹³ ס"ח התשמ"ז, עמ' 68.

¹⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

¹⁵ ק"ת התשנ"ג, עמ' 826.

(ב) זכות עובד שההסכם חל עליו, לתשלום שכר מינימום לפי הוראות סעיף 6א לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, לא תחול כלפי המעסיק בפועל בתקופת המעבר.
(ג) בתקופת המעבר יחולו על מי שמעסיק בפועל עובד שההסכם חל עליו, הוראות סעיף 14א לחוק העיקרי, כנוסחו ערב יום התחילה, במקום הוראות סעיף 14א לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה.

שלמה בניזרי
שר העבודה והרווחה

אריאל שרון
ראש הממשלה

אברהם בורג
יושב ראש הכנסת

משה קצב
נשיא המדינה

